

اخبار

گفت‌وگوی تلفنی عراقچی و همتای آذربایجانی

وزرای امور خارجه ایران و جمهوری آذربایجان روز گذشته در تماسی تلفنی درباره گسترش همکاری‌ها در حوزه‌های انرژی، ترانزیت، حمل‌ونقل، مسائل مرزی و اجرایی کردن توافقات و طرح‌های اقتصادی فیما بین گفت‌وگو کردند. سیدعباس عراقچی و جیجیون بایراموف در تماس تلفنی که به ابتکار طرف آذربایجانی صورت گرفت، درباره روابط دو جانبه و مسائل منطقه‌ای و برخی موضوعات فیما بین بحث و تبادل نظر کردند. دو وزیر خارجه در این گفت‌وگو با تأکید بر توسعه روابط دو جانبه سیاسی، در خصوص مسائل مربوط به گسترش همکاری‌ها بین دو کشور در حوزه‌های انرژی، ترانزیت، حمل‌ونقل، مسائل مرزی و اجرایی کردن توافقات و طرح‌های اقتصادی فیما بین، همچنین هماهنگی‌های مربوط به سفر مقام‌های عالی دو کشور در آینده گفت‌وگو کردند. وزیر امور خارجه ایران در این تماس تلفنی بر استمرار رویکرد جمهوری اسلامی ایران مبنی بر سیاست حسن همجواری و توسعه مناسبات با جمهوری آذربایجان در زمینه‌های مختلف تأکید کرد. در ماه‌های اخیر شاهد سفر چند مقام جمهوری آذربایجان به تهران بودیم. ایران همواره اعلام کرده که آماده هرگونه کمک برای تقویت امنیت و ثبات در قفقاز جنوبی از جمله از طریق تسهیل و حمایت از گفت‌وگوها بین جمهوری آذربایجان و ارمنستان است. چندی پیش نیز علی‌اکبر احمدیان دبیر شورای عالی امنیت ملی به باکو و سپس ایران سفر و با مقامات عالی‌رتبه دو کشور دیدار و گفت‌وگو کرد. عراقچی و جیجیون بایراموف چندی پیش و در حاشیه بیست و هشتمین نشست شورای وزیران کشورهای عضو سازمان همکاری اقتصادی (اگو) در مشهد دیدار و گفت‌وگو کرده بودند.

توضیحات سفارت ایران درباره روادید اتباع کویتی

سفارت ایران در کویت اخبار منتشر شده درباره توقف روند لغو روادید شهروندان کویتی برای سفر به ایران را تکذیب کرد. در پی انتشار اخباری در برخی شبکه‌های اجتماعی در خصوص توقف روند لغو روادید شهروندان کویتی برای سفر به شهرهای ایران، سفارت جمهوری اسلامی ایران در کویت دیروز (چهارشنبه) ۲۲ اسفندماه این اخبار را تکذیب کرد و عاری از صحت خواند. این سفارتخانه با تکذیب این خبر اعلام کرد که لغو روادید بدون وقفه، هر ۶ ماه یکبار، مشروط بر اینکه مدت اقامت در ایران بیش از ۱۵ روز نباشد، ادامه دارد. براساس اعلام سفارت ایران در کویت، این سفارتخانه برای شهروندان کویتی که به کرات به شهرهای ایران سفر می‌کنند، روادید چند بار در این سالانه صادر می‌کند. هیأت دولت ایران پیش از این با لغو روادید گردشگری برای ورود شهروندان ۳۳ کشور به ایران به صورت یک طرفه موافقت کرد و آنگونه که محمد توتونچی سفیر جمهوری ایران در کویت اعلام کرد این مصوبه از تاریخ ۲۰ مارس ۲۰۲۴ هم زمان با آغاز سال جدید شمسی اجرا شد. براساس این مصوبه هر یک از اتباع این کشورها می‌توانند هر ۶ ماه یکبار بدون روادید به ایران سفر و ۱۵ روز اقامت داشته باشند.

برگزاری دومین نشست سفرای کشورهای ساحلی دریای خزر در ژنو

دومین نشست سفرا و نمایندگان تام‌الاختیار کشورهای ساحلی دریای خزر به میزبانی علی بحرینی سفیر و نماینده دائم ایران نزد سازمان ملل متحد در ژنو، شامگاه سه‌شنبه ۲۱ اسفند ۱۴۰۳ (۱۱ مارس ۲۰۲۵) در محل اقامت وی برگزار شد. سفرا با ابراز نگرانی عمیق خود از کاهش سطح آب دریای خزر، روی پیشنهاد یونپ مبنی بر ایجاد مؤسسه‌هایی برای جمع‌آوری داده در کشورهای ساحلی و اشتراک‌گذاری آنها با سازمان‌های ذی‌ربط داخلی و همچنین با کشورهای ساحلی با هدف دستیابی به طرحی مشترک برای پیش‌گیری از روند کاهش سطح آب دریا به بحث و تبادل نظر پرداختند. قرار است این موضوع در کاپ ۷ کنوانسیون با توجه به مستندات و تصمیمات متخذه در کاپ ۲۹ تغییر اقلیم در سال ۲۰۲۴ در شهر باکو، مورد بررسی مجدد و تصمیم‌گیری نهایی قرار گیرد. مقرر است نشست سفرا و نمایندگان دائم کشورهای ساحلی دریای خزر با توجه به استقرار متخذه در کاپ ۲۹ در ژنو و با هدف کمک به پیشبرد امور این کنوانسیون به صورت دوره‌ای در این شهر برگزار شود.

سیدعباس عراقچی در گفت‌وگوی اختصاصی با «ایران»:

در شرایط فشار حداکثری مذاکره نمی‌کنیم

سیاست خارجی

مریم سالاری

روزنامه‌نگار

سید عباس عراقچی در قامت وزیر امور خارجه دولت چهاردهم مأمور به تحقق هدفی شده است که مسعود پزشکیان در جریان رقابت‌های انتخاباتی برای رفع تحریم‌ها وعده کرده بود؛ اما این در حالی بود که او در روزهای آغاز مسئولیتش با سایه جنگ برآمده از آتش افروزی‌های تل‌آویو روبه‌رو شد تا بالاچار دستور کار خود را خارج کردن کشور از تله جنگ تعریف کند. عراقچی در آستانه سال جدید و در اولین گفت‌وگوی خود با رسانه‌های داخلی میزبان «ایران» بود و در این گفت‌وگوی مفصل فرصتی یافت تا از دیپلماسی فشرده خود در پایتخت‌های عربی برای مدیریت تنش جنگ بگوید و البته پاسخگوی انتقاداتی باشد که او را بابت مواضع بعضاً متفاوشت در معرض پرسش‌هایی قرار داده است. این چنین بود که وزیر خارجه در گفت‌وگو با «ایران» از تعامل سازنده با جهان بر پایه اصول بنیادین «عزت، حکمت و مصلحت» دفاع کرد اما این را هم گفت که در ماه‌های اولیه آغاز به کار ضروری می‌نمود گام‌های معناداری برای جلوگیری از یک جنگ فراگیر منطقه‌ای بردارد و ادبیات مخصوص جنگ را بکار گیرد. او می‌گوید: «یک جنگ تمام عیار، ادبیات و لحن خاص خود را دارد و سیاست خارجی کشور به دلیل شرایط جنگی وارد این عرصه شد.

ما تعامل فراگیر را دنبال می‌کنیم و اثرگذاری سیاست را در نظر داریم». توضیحات مفصل عراقچی درباره دوگانه‌سازی‌های کهنه تاریخ روابط خارجی ایران به این جمله ختم شد: «من دیپلمات تربیت شدم که ملی فکر کنم و در همین جهت هم حرکت خواهم کرد. به هر جا که فکر کنم منافع ملی کشور تأمین می‌شود، می‌روم و وظیفه خود را انجام می‌دهم. حالا می‌خواهد در نیویورک باشد یا در کابل یا بیروت.»

صبرمان انفعالی نیست

بازگشت قابل انتظار «دونالد ترامپ» به کاخ سفید که نشان داد می‌خواهد همان مسیر را طی کند، کار را برای عراقچی که این بار در قامت وزیر امور خارجه، مسئول پرونده هسته‌ای هم شده، سخت‌تر کرده است. «ترامپ» با دیپلماسی مخصوص به خود که گاه با ابزار تحریم اقتصادی و گاه تهدید نظامی القای ترس و تهدید کشور مقابل را جست‌وجو می‌کند، می‌خواهد سناریوی تکراری خود را بازی کند.

عراقچی در توضیح واکنش ایران به سیاست فشار «ترامپ» می‌گوید: «اگر در شرایطی که طرف فشار حداکثری تحمیل می‌کند، وارد مذاکره شویم، از موضع پایین وارد مذاکره شده‌ایم و دستاوردی نخواهیم داشت. این موضوع سر لجبازی یا آبران خواهی نیست و یک موضوع کارشناسی است. باید به طرف مقابل ثابت شود که سیاست فشار کارایی ندارد تا آن موقع بتوانیم در شرایط برابر پشت میز مذاکره بنشینیم.»

این اما پاسخی نبود که بتوان به راحتی از آن گذشت و باز هم نپرسید: آیا تجربه مقاومت حداکثری در دوره اول ریاست جمهوری ترامپ نمی‌توانست مبنای محاسبه او برای ناکارآمدی دوباره اش علیه ایران باشد؟ راهبرد صبر ایران مبتنی بر چه ویژگی‌ها و اقتضائاتی است و آیا می‌تواند در عین عدم امکان مذاکره مستقیم با آمریکا روزه‌های امید را برای دیپلماسی باز بگشاید؟

عراقچی به این سؤال این‌طور پاسخ داد: «راهبرد صبر ما مبتنی بر یک صبر انفعالی نیست، بلکه صبر همراه با ابتکار عمل است. ما اصلاً یک سیاست منفعلانه نداریم که بنشینیم نگاه کنیم چه تصمیمی برای ما می‌گیرند؛ نه، حتی درخصوص مذاکرات احتمالی هسته‌ای هم طراحی داریم و برنامه‌ریزی کرده‌ایم. مذاکرات که به صورت غیرمستقیم جریان دارد. کانال سه کشور اروپایی برقرار است؛ با آقای گروسی و آژانس هسته‌ای همکاری داریم و یک ایده جدید برای حل مسائل مطرح است که داریم بررسی می‌کنیم.»

پلن «محدوسازی دشمنی»

در این طراحی و ابتکار عمل دیپلما تیک جای کشورهای متخاصم کجاست؟ عراقچی میانداری اروپایی‌ها در مذاکرات برجام را یادآور می‌شود و می‌گوید: «اروپایی‌ها در دور گذشته نقش واسط خوبی ایفا کردند، الان هم می‌توانند ایفا کنند. ما این مذاکرات با اروپایی‌ها را ادامه می‌دهیم و به موازات آن رایزنی‌های نزدیک با

عکس: رضاعطریان/ایران

از آنچه

عراقچی در

مباحثه

مفصل خود با

«ایران» گفت،

این‌طور

برمی‌آید که

تهران الگوی

کنش خود

مقابل ترامپ

را برپایه

«مقاومت

حداکثری» در

برابر «فشار

حداکثری»

شکل داده

است؛

سیاستی که با

تعریف زمین

بازی جدید و

تغییر معادله،

مبنای

استراتژی

تهران در

مواجهه با

ترامپ دوم

را تشکیل

می‌دهد

روسیه و چین ادامه دارد. اما نهایتاً آمریکا باید تحریم‌ها را بردارد ولی زمانی وارد مذاکره مستقیم خواهیم شد که از حوزه برابر و فارغ از فشار و تهدید باشیم و مطمئن باشیم که در آن صورت منافع ملی مردم تأمین خواهد شد.»

این یعنی همان پلن «محدوسازی دشمنی» که بر اساس آن، تصمیم‌گیری معطوف به حوزه عمل و ضرورت‌های حوزه عمل صورت می‌گیرد؛ هدفی که وزیر عادلانه در شرایط برابر پیش باید و دیگر شکل آن مهم نیست.» از آنچه عراقچی در مصاحبه مفصل خود با «ایران» گفت، این

طور برمی‌آید که تهران الگوی کنش خود مقابل ترامپ را برپایه «مقاومت حداکثری» در برابر «فشار حداکثری» شکل داده است؛ سیاستی که با تعریف زمین بازی جدید و تغییر معادله، مبنای استراتژی تهران در مواجهه با استراتژی ایران دوم را تشکیل می‌دهد. البته باید دید سهم و نقش امید دیده شده است. برای خواندن پاسخ این پرسش و پرسش‌های دیگر، گفت‌وگوی کامل ما با وزیر امور خارجه را در سالنامه نوزده‌مین بخوانید.

«انور محمود قرقاش» وزیر مشاور

در امور خارجه امارات دیروز به ایران آمد

پیام آور در تهران

گروه سیاسی

فرستاده امارات روز گذشته با نامه مکتوب «دونالد ترامپ» برای رهبر انقلاب راهی تهران شد تا پیامی را که رئیس‌جمهوری آمریکا مدعی شده در آن پیشنهادهای برای جمهوری اسلامی دارد، به دست مقام‌های ایرانی برساند. این نامه یک ماه پس از آن ارسال می‌شود که ترامپ با امضای یک دستورالعمل اجرایی ماجراجویی‌های خود درباره ایران را تکمیل کرد و آغاز موج تازه‌ای از تحریم‌ها شد. دلیل این کار کاملاً روشن بود؛ او به برجام علاقه‌ای ندارد و ترجیح می‌دهد اگر نه یک توافق جدید حتی آن توافق قبلی را ولو با یک تغییر اندک به نام خود ثبت کند و برای این کار آماده است. سیاست تکراری فشار حداکثری را باز دیگر به اجرا بگذارد.

چند روز پس از صدور فرمان ضد ایرانی ترامپ، «انور محمود قرقاش» مشاور دیپلماتیک رئیس‌امارات متحده عربی مأمور شد تا پیام او را برای مقام‌های ایرانی بیاورد؛ پیام ترامپ درحالی رسید

که او پیش از فرستادنش آن را به چاشنی تهدید ضمیمه کرده بود تا مقام‌های ایران پیش از دریافت نامه پاسخ او را بدهند؛ از جمله اینکه تحت فشار و قلندری مذاکره نمی‌کنند. با این حال نماینده امارات راهی تهران شد تا فارغ از جنگ لفظی میان مقام‌های ایران و آمریکا مأموریت خود را با تحویل نامه به سید عباس عراقچی وزیر امور خارجه ایران به پایان برساند. پایگاه خبری «اکسپوس» به نقل از یک منبع آگاه گزارش داده است که «استیون ویتکاف»، فرستاده ترامپ در خاورمیانه روز سه‌شنبه به ابوظهبی سفر کرده بود و با محمد بن زاید، رئیس امارات متحده دیدار و نامه ترامپ را تحویل این کشور داده است.

نشست هسته‌ای ایران، روسیه و چین

پیام واشنگتن درحالی به دست مقام‌های ایرانی رسیده است که رویترز همزمان از نشست سه جانبه ایران، چین و روسیه خبر داده است. رویترز با انتشار خبری به نقل از وزارت امور خارجه چین نوشت: مذاکرات سه جانبه ایران، چین و

روسیه روز ۱۴ مارس (۲۴ اسفند) در شهر پکن برگزار خواهد شد. این نشست با حضور «ژائوشو» معاون وزیر امور خارجه چین، «سرگئی ریابکوف» معاون وزیر امور خارجه روسیه و کاظم غریب‌آبادی معاون وزیر امور خارجه ایران برگزار خواهد شد. اسماعیل بقایی، سخنگوی وزارت امور خارجه ایران دستور کار این نشست را «تحولات مرتبط با موضوع هسته‌ای و لغو تحریم‌ها» خوانده و گفته است: «از آنجا که این گفت‌وگوها که در چهارچوب رایزنی‌های مستمر مختلف برنامه‌ریزی شده است، در آن راجع به دیگر موضوعات مورد علاقه سه کشور از جمله تحولات منطقه‌ای و بین‌المللی و همچنین موضوعات مرتبط با همکاری‌ها در قالب بریکس و شانگهای نیز بحث و تبادل نظر خواهد شد.» «نیوزویک»

با اشاره به برگزاری این نشست سه جانبه نوشت: «نشست پکن بستری را برای ایران، چین و روسیه فراهم می‌کند تا رویکرد خود را در قبال سیاست هسته‌ای در پنجوجه تنش‌های مداوم با ایالات متحده هماهنگ کنند، در حالی که تهران در دو خواسته‌های واشنگتن قاطعانه باقی می‌ماند، جامعه بین‌المللی همچنان به فشار برای حل دیپلماتیک ادامه می‌دهد.» عراقچی هم دیروز بعد از جلسه هیأت دولت به برگزاری نشست قریب‌الوقوع ایران، روسیه و چین اشاره کرد و گفت: «ما در جمهوری اسلامی ایران همواره در خصوص برنامه صلح‌آمیز

پیام

واشنگتن

درحالی

به دست

مقام‌های

ایرانی

رسیده است

که رویترز

همزمان از

نشست سه

جانبه ایران،

چین و روسیه

خبر داده

است

نشستی

که برای

هماهنگی

هسته‌ای بین

ایران، چین و

روسیه برگزار

می‌شود

هسته‌ای آمادگی مذاکره از موضع برابر داشته‌ایم و درباره برجام هم مذاکره داشتیم و مذاکره ادامه دارد. آمریکا مدت‌هاست که از برجام خارج شده و ما هم با سه کشور اروپایی مذاکره داریم و بزودی دور جدید آن انجام می‌شود و همزمان با چین و روسیه هم مذاکره داریم. در این خصوص جلسه سه جانبه تماس‌ها از طرف اروپایی‌ها انجام شده است.»

وزیر امور خارجه روسیه با تأکید بر اینکه از سرگیری توافقی که قالب اصلی مورد تأیید شورای امنیت و ایران را توسعه داد، مدنظر مسکو است، افزود: «روسیه پذیرای هر

نوع مذاکره با آمریکا در مورد موضوع هسته‌ای ایران است، مشروط بر اینکه بر خلاف رویکرد بایدن، بر اساس احترام متقابل و برابری باشد.» «لاوروف» تصریح کرد: «اما آنچه نگران‌کننده است این است که نشانه‌هایی وجود دارد مبنی بر اینکه آمریکایی‌ها دوست دارند این توافق جدید با شرط و شروط سیاسی همراه باشد و اصرار دارند که باید ترتیبی قابل راستی‌آزمایی برای ایران وجود داشته باشد که از گروه‌هایی در عراق، لبنان، سوریه و هر جایی حمایت نکند، که فکر نمی‌کنم این ایده واقع بینانه باشد.»

اما سایر طرف‌ها، از جمله ایران و روسیه، به طور رسمی آن را رها نکرده‌اند. همچنین ایران و روسیه در این سال‌ها روابط نظامی خود را تقویت کرده‌اند. ترامپ به دنبال این است که با استراتژی فشار حداکثری همانند دور اول ریاست جمهوری خود در اقتصاد ایران تأثیر منفی بگذارد. در سال ۲۰۱۷، قبل از اینکه ترامپ اولین تحریم‌های ایالات متحده را اعمال کند، ایران روزانه ۲۵ میلیون بشکه نفت خام صادر می‌کرد. تا سال ۲۰۲۰، این رقم به حدود ۲۵۰،۰۰۰ بشکه در روز کاهش یافته بود. او امیدوار است که در صورت اجرای کامل، کارزار فشار جدید که با دستور

ایران است. به نظر می‌رسد ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهوری روسیه در گفت‌وگوی تلفنی خود با رئیس‌جمهوری ترامپ در اوایل فوریه، روسیه را به عنوان یک شریک میانه‌جی پیشنهاد کرده است. سفر ۲۵ فوریه سرگئی لاوروف، وزیر خارجه روسیه به تهران، شامل گفت‌وگوهایی در مورد برنامه هسته‌ای ایران بود و به احتمال زیاد به مناقشه هسته‌ای بین ایالات متحده و ایران نیز اشاره شده است. لازم به ذکر است که روسیه نیز بخشی از روند دیپلماتیکی بود که در سال ۲۰۱۵ به برنامه جامع اقدام مشترک (برجام) منجر شد. ایالات متحده در سال ۲۰۱۸ از این توافق خارج شد،

اجرابی در ماه گذشته مجاز شد درآمد نفتی ایران به طور قابل توجهی از صادرات نفت را کاهش دهد. اما نزدیک‌های جدی در این باره وجود دارد که آیا این امر صادرات را همان‌طور که در این دستور تهدید شده است، به صفر یا حتی به سطح سال ۲۰۲۰ می‌رساند. در مجموع این سؤال همچنان باقی است که آیا ایران مایل است برای کاهش تحریم‌ها قائل شود یا خیر. در جریان دولت اول ترامپ، ایران پیشنهادهای ایالات متحده برای گفت‌وگو را رد کرد و ایالات متحده را به دلیل خروج از برجام سرزنش و تأکید کرد که این مسئولیت ایالات متحده است که به این توافق بازگردد.»

شورای روابط خارجی آمریکا:

دیپلماسی هسته‌ای ایران و آمریکا در حال جوشش است؟

بیش

شورای روابط خارجی آمریکا روز گذشته در مطلبی با عنوان «دیپلماسی هسته‌ای آمریکا و ایران در حال جوشش است» به قلم «ری تکیه» از اعضای این شورا به این موضوع اشاره کرده است که ایده مذاکره از دیدگاه ایران منطقی است.

در این گزارش آمده است: «دیپلماسی وسیله‌ای مؤثر برای محافظت از این برنامه در برابر چنین حملاتی خواهد بود، زیرا بعید است که ایالات متحده یا اسرائیل در حین انجام مذاکرات حمله نظامی انجام دهند. با این حال، ایران در طول این گفت‌وگوها امتیاز زیادی نمی‌دهد. اما واقعیت این است که در این مقطع زمانی

به سختی می‌توان گفت که واکنش واقعی ایران چیست. آیت‌الله خامنه‌ای رهبر عالی ایران، این هفته درباره نامه ترامپ گفته بود «برخی از دولت‌های خارجی و شخصیت‌های سلطه‌گر بر مذاکرات اصرار دارند، در حالی که هدف آنها حل مسائل نیست، بلکه اعمال کنترل و تمویل دستور کار خود است.» اظهارات رهبر عالی ایران را می‌توان هشدار در برابر اعتماد به ایالات متحده دانست، می‌توان گفت که این دو کشور هنوز در مرحله مذاکره درباره مذاکره هستند. به نظر می‌رسد روسیه، واسطه اصلی در مبادلات کنونی ایالات متحده